

Vogels in de baan

*Cecilia van der Zeeuw*¹

Op 23 april 2022 deed de Eindhovense Golf (EG) mee met de Nederlandse Golf Federatie (NGF) birdwatching day, in samenwerking met Vogelwerkgroep de Kempen. Dezelfde vogelwerkgroep is sinds februari drie keer op stap geweest met onze spreuwenlokbrigade voor controle van de vogelnestkasten.

De NGF organiseert sinds 1999 een jaarlijkse vogeltelling op golfbanen. Vogels zijn een soort graadmeter voor de kwaliteit van de leefomgeving. Als er veel vogels zijn en veel soorten, dan is dat een teken dat het goed gaat. Bovendien zijn nogal wat vogels een natuurlijke vijand van plagen. Zo zijn spreuwen een natuurlijke bestrijder van engerlingen, en mezen bestrijden de processierups. De NGF wil om deze redenen vogelvriendelijk beheer van de golfbanen stimuleren. De Eindhovense doet sinds 2011 mee met de NGF birdwatching day.

Vogelsoorten

De afgelopen twee jaar kon de telling niet doorgaan, dit jaar gelukkig weer wel. Er

¹ Cecilia is lid van de Eindhovense Golf

deden 68 golfbanen mee, waarbij er landelijk 169 soorten vogels zijn geteld. Op de Eindhovense werden in een bepaald kilometervak 49 soorten geteld met in totaal 236 vogels. Om te vergelijken met de andere golfbanen die dit jaar meededen: er waren 18 banen die meer soorten telden, waarbij de Texelse de kroon spande met 76 soorten. Ja, als vogel moet je dus op de wadden wezen.

Twiet twiet

De vogels die bij ons het meest voorkomen zijn natuurlijk mezen, vinken, merels en roodborstjes. Maar ook bonte vliegenvangers, tjiftjaffen, boomkruipers en zwartkoppen komen veel voor op onze baan, meer dan verwacht.

Bonte vliegenvangers zijn klein en zijn te herkennen aan hun witte buik. We hebben bij de inspectie meerdere nesten hiervan gezien met hun kleine groene eitjes. De tjiftjaf is een klein bruingeelgroen vogeltje. Zijn (een beetje eentonige) zang is een schel soort 'twiet twiet' dat ik soms best irritant vind als ik aan het golfen ben. Boomkruipers zijn kleine bolletjes met een spitse omlaaggebogen snavel. Harrie, lid van de vogelwerkgroep, zei dat hij meerdere

boomkruipers had gezien rondom hole 7. En zwartkoppen zijn kleine vogeltjes met een zwarte pet op, die een gevarieerde en melodieuze zang hebben.

Oranje hesjes

Als we zaterdagochtend op stap gaan om met de vogelwerkgroep de nestkasten te inspecteren, is het gelukkig lekker weer en rustig in de baan. Gerben, lid van de vogelwerkgroep, staat al snel te turen naar een buizerd die rondvliegt rond de voortuin van het clubhuis. Later zien we dat hij of zij door twee kraaien wordt achtervolgd. Buizerds zijn vaak met zijn tweeën te zien.

We lopen vóór een wedstrijd uit en zijn goed zichtbaar met onze oranje hesjes en natuurlijk onze ladders. Afgelopen winter

zijn er 150 nieuwe nestkasten opgehangen om spreeuwen te lokken, als onderdeel van een groot project van de baancommissie om op natuurlijke wijze de engerlingen en emelten te bestrijden in onze baan. Dit is de eerste keer dat ik meega. Jan Manders van de EG heeft een ingenieus excelbestand gemaakt voor de registratie van alles wat we kunnen aantreffen. Zo zijn er codes voor een lege kast (L), een nest in aanbouw (NIA), koolmezen (K), spreeuwen (S) en nog meer. We zijn benieuwd wat we aantreffen.

Stil blijven zitten

Mijn groepje gaat alle kasten bekijken langs de holes 15-16-17 en 18 en op het excelbestand staat precies aangegeven waar op de baan deze kast zich bevindt, wat het nummer is en wat er in de

voorgaande inspecties is aangetroffen. Op hole 15 zien we meerdere kasten met koolmeesjes. We kunnen gewoon de nestkast openmaken aan de voorkant en soms blijft de moeder of vader zelfs gewoon zitten. Maar soms, hup, fladdert die weg. Ze laten zich niet afschrikken door ons en keren altijd terug naar hun nest. Ik maak foto's van

een nest met wel negen koolmeesjes die al herkenbaar zijn aan hun zwarte kopje en mosgroene bovenzijde. Ze blijven muistil zitten maar houden ons met hun kraaloogjes goed in de gaten. We zien ook een nest met koolmezenitjes die wit zijn met rode stippen en een nest met bonte vliegenvangers, zo klein dat het soort tapijtje is van veertjes.

Open bekkies

Op hole 17 zien we een nest met nog heel jonge koolmeesjes, nog helemaal kaal. Als ik een foto maak (met een hoorbare klik) doet er een zijn bekje open omdat hij denkt dat zijn moeder er aankomt met iets lekkers. Als ik nog een foto maak (klik) doen twee kleintjes hun bekjes open en bij de volgende foto (klik) doen ze alle zes hun bekjes open, knalgele ronde bekjes in waarschijnlijk nog blinde koppies.

Over een week of twee zijn ze al klaar om uit te vliegen, zo snel gaat dat in de koolmezenwereld.

Een pikkende spreeuw

Bij hole 17 komen we bij een wat viezig nest: hier zitten spreeuwen! Blijkbaar doen die hun behoefte vlak voordat ze hun nest invliegen en dat is te zien. Als we de ladder tegen de boom zetten horen we een enorm gefladder in de kast en als we blijven kijken zien we in het gat even een kopje verschijnen dat weer verdwijnt. Dat herhaalt zich een paar keer totdat het vogeltje in het gat blijft staan en uitvliegt. En zo zien we vier spreeuwen uitvliegen, zo mooi en zo bijzonder om daar bij te zijn.

We verwelkomen natuurlijk alle vogels in de kasten, maar de spreeuwen krijgen een extra glimlach van ons, want daar is de hele nestkastenexercitie om te doen. We schatten in dat er dit jaar een aanwas is van 80 spreeuwen. Jan Manders: *“Dat is niet slecht voor het eerste jaar dat we hen faciliteren en monitoren. Het kan zelfs zo zijn dat er dit jaar spreeuwen voor een tweede keer eitjes leggen. Dat doen ze dan in een kast waarin ze al gebroed hebben dus dat kunnen we goed controleren”*.

Als ik een paar dagen later golf, zie ik tussen 11 en 14 uur weliswaar heel veel kevers in de baan, maar ik zie ook op hole 10 een kleine spreeuw (heel netjes) pikken in het gras. Een beginnetje is gemaakt. Hoera! ■